

A-level Panjabi

Preparing to teach

Pre-event booklet

Published: Summer 2018

Contents

Contents	Page
Paper 1	
Reading summary task	3
Research project task – Women in Panjabi society	9
Research project task – Partition of the Punjab in 1947	16
Translation into English	23
Paper 2	
Question on film	26
Question on poetry	31
Paper 3	
Multi-skill question – example A	37
Multi-skill question – example B	37
Listening summary task	44
Translation into target language	50

Paper 1

Reading summary task

Question 02.1

02 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਬਲੌਗ ਪੜ੍ਹੋ।

ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸਾਖੀ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦਾ ਮੰਤਵ, ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਅਤੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਉਣਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਰਿਵਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਨਵੀਂ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਸੀ।

ਪਰ ਹੁਣ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਕੇ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਕਰਕੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਲੱਗਭਗ ਹਰ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਚਾਰ ਲੜਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਬੁਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਕੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ?

ਮੈਂ ਇੱਕ ਮੇਲੇ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਮੈਚ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਤਾਂ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਅਤੇ ਬੱਚੇ ਵਧੀਆ ਖਿਡਾਰੀ ਦੇਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਤੰਦਰੁਸਤ ਬਣਨਾ ਚਾਹੁਣ। ਦੂਜੀ ਗੱਲ ਇਹ ਕਿ ਮੈਂ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਗੀਤ ਸੰਗੀਤ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਰੱਖਾਂਗਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੇ ਗੀਤ ਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗਾਇਕ ਹੀ ਆਉਣ ਤਾਂ ਕਿ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਗੀਤ ਸੁਣਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ। ਮੈਂ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਗੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਦਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਸਕੇ। ਪਰ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਮੇਰਾ ਇਹ ਸੁਪਨਾ ਸਕਾਰ ਹੋ ਸਕੇਗਾ?

0 2 . 1

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੇਲੇ

ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਦਾ ਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 90 ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਪੂਰੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ। ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿਓ:

- ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ (ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ) [2 marks]
- ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ (ਦੋ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ) [2 marks]
- ਲੇਖਕ ਦਾ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਮੰਤਵ (ਤਿੰਨ ਗੱਲਾਂ ਲਿਖੋ) [3 marks]

ਨੋਟ: 5 ਅੰਕ ਚੰਗੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਉੱਤਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

[5 marks]

Student response

ਮੇਲਿਆਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਲੱਗ ਲੱਗ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦਾ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ ਤਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਕੇ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਕਾਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਮਹੋਲ ਇਹਨਾਂ ਬਿਗੜ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਲੇਖਕ ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਕਬੱਡੀ ਮੈਚ ਕਰਵੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਨ ਮੁੰਦੇ ਨਸ਼ੇਆਂ ਸ਼ਰਾਬਾਂ ਤੇ ਘੱਟ ਤਿਆਨ ਦੇਣ ਅਤੇ ਕਬੱਡੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਰਿਹਣ। ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਗਿਤਕਾਰ ਵੀ ਹੋਣ ਗੇ ਤਾਂ ਕੀ ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਗਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨ। ਮੇਲੇ ਦੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਿੱਤਾਂ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾ ਕੀ ਅੱਜ ਦੇ ਟੁੱਟਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਿ ਕਦਰ ਸਮਜੀ ਜਾ ਸਕੇ .

106 words

Mark scheme

Mark	AO3 quality of language marks in listening and reading summary tasks
5	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately where required by the task.
4	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately where required by the task.
3	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately where required by the task.
2	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately where required by the task.
1	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately where required by the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Indicative content

Summary 1: 90 words – AO3 5/5

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬੱਚੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਾੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਖਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣ।

Summary 2: 90 words – AO3 4/5

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਮਾੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੈ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਰਕੇ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤ ਕਰਨ।

Summary 3: 90 words – AO3 3/5

ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਨਟਰਨੈਟ ਤੇ ਉਹ ਗਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖਦੇ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹੈ। ਗਲਤ ਗਲਾ ਕਰਕੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਫਸਦੇ ਹਾਂ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਪੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੇਣ ਭਰਾ ਉਨਾ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਨ ਦੋਸਤੀ ਕਰਕੇ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਮਾਪਿਆਂ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਮਾੜਾ ਹਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਾ ਤਾਂ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਠਕਿ ਕਰਨ।

Summary 4: 90 words – AO3 2/5

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਵਰਤਦੇ ਹਾ ਤੇ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਗਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖਦੇ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾ। ਗਲਤ ਗਲਾ ਕਰਦੇ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਤੇ ਦੇਖ ਕੇ ਫੇ ਖਤਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਪੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਪਣ ਪਰਾ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਨ ਕਰਕੇ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਾਰੇਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਮਾੜਾ ਹਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਾ ਮੋਬਾਲ ਤੇ ਗਦੀਆ ਚੀਜ਼ਾ ਨਹਮਿ ਦਕਦਾ ਤਾਂ ਦਸਣੇ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਅਤੇ ਠਕਿ ਵਰਤ ਕਰਨ।

Summary 5: 90 words – AO3 1/5

ਮੋਬਾਲ ਪੰਜਾਬ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਹਾ ਵਰਤਦੇ ਤੇ ਸਮਾਂ ਕਰਦੇ ਖਰਾਬ। ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਗਦੀਆਂ ਖਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹਾ। ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਗਲਤ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗਲਾ ਕਰਦੇ ਸ਼ਲੀਲ ਦੇਖ ਕੇ ਫੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਮਾਂ ਪੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਪਣ ਪਰਾ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਮਾੜਾ ਹਾ ਅਤ ਬਦ ਕਰਨ ਕਹਿਣਾ ਮਾਂ ਪੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਆ ਮੋਬਾਲ ਤੇ ਚੀਜ਼ਾ ਗਦੀਆ ਨਹਮਿ ਦਕਦਾ ਤਾਂ ਦਸਣੇ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਨਾ ਕਰਨ ਨਹੀ ਤਾ ਮੋਬਾਲ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

Qu 02	Key idea	Mark	Notes
Bullet 1	<ul style="list-style-type: none"> ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਵਧਾ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਮਨਾਈ ਜਾਵੇ (1) ਆਪਣੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਤੇ ਰੀਤੀ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾਵੇ (1) 	2	Accept: ਵੱਖ ਵੱਖ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਲਿਆਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
Bullet 2	<ul style="list-style-type: none"> ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (1) ਲੜਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ (1) 	2	Accept: ਪੁਲਿਸ ਬੁਲਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
Bullet 3	<ul style="list-style-type: none"> ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗੁਆਚ ਰਹੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਕਦਰ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ (1) ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ (1) ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ (1) 	3	Accept: ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਰੀਤ ਸੁਣ ਸਕਣਗੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣ ਸਕਣਗੇ

The marks for content (AO2) and language (AO3) are awarded independently. Long summaries will be marked for content (AO2) or language (AO3) only as far as the first natural break (usually the end of a sentence or main clause) between 90 and 100 words. Short summaries are not subject to an automatic penalty but in practice are unlikely to include all the required content points and will therefore be self-penalising.

The AO2 mark is awarded for content points which contain the required information, regardless of whether those points are expressed in the student's own words, or are partly or wholly lifted from the recording or text. However, no AO2 mark will be awarded for a content point where the student includes irrelevant material or copies inappropriately from the stimulus, eg by 'lifting' an element from the original which does not match the phrasing of the bullet point.* 'Lifted' language will not be eligible for credit when the AO3 mark is awarded.

Commentary

A02 – content

Both ideas from B1 are included in the response; therefore 2 marks are awarded for this bullet- 'ਲੱਗ ਲੱਗ ਧਰਮਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ , ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਵਾਰੇ ਦੱਸਣ ਦਾ ਹੈ ।'

Both ideas are present for B2; therefore 2 marks are awarded for this bullet.- 'ਸ਼ਰਾਬ ਪਿਕੇ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਕਾਰਕੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਮੇਲੇ ਵਿੱਚ ਲੜਾਈਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ।'

For bullet 3; 2 ideas out of 3 are included in the response- 'ਲੋਕ ਚੰਗੇ ਗਿਤਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨਾ ਪਸੰਦ ਕਰਨ, ਟੁੱਟਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਿ ਕਦਰ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕੇ ।

‘ਆਪਸੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇਗਾ/ ਰੀਤੀ ਰਿਵਾਜਾਂ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ’ - 3rd point is missing which should have been one of these.

In total, 6 out of 7 (2+2+2) marks are awarded for AO2.

A03 – quality of language

3 marks of 5 are awarded for quality of language.

The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately where required by the task. There is no direct lifting.

Research project task

Question 06

Women in Panjabi society

0 6 Women in Panjabi Society

ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤ

ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰਕ ਨੌਕਰੀ-ਪੇਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੱਥਫੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਅਤੀਤ ਵਿੱਚ, ਰਵਾਇਤੀ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ, ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖ ਭਾਲ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਤੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਕਾਫੀ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਘਰ ਸਾਂਭਣ-ਬਣਾਉਣ ਤੇ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਰਵਾਇਤੀ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਕਾਰਣ ਔਰਤਾਂ ਹੁਣ ਚੁਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕੰਮ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਆਮਦਨ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਆਮਦਨ ਸਿਰਫ਼ ਐਸ਼-ਅਰਾਮ ਲਈ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਵੀ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਪੇਂਡੂ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਖੇਤੀ-ਬਾੜੀ ਵਿੱਚ ਛੋਟੇ ਮੋਟੇ ਹੁਨਰ ਤੇ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਅਜੇ ਵੀ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਹਨ ਜਦੋਂ ਘਰੇਲੂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਕੰਮ-ਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨੌਕਰੀ-ਪੇਸ਼ਾ ਔਰਤਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਟ-ਟਾਈਮ ਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਘੰਟਿਆਂ ਵਾਲਾ ਕੰਮ ਲੱਭਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਘੱਟ ਤਨਖਾਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣੀ ਪੈਣੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖਣ। ਸਬੂਤ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕੰਮ ਤੇ ਮੌਕਿਆਂ ਤੋਂ ਨਾ ਖੁੰਝਣ ਦੀ ਚਾਹਤ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਘੱਟ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਜਾਂ ਬੱਚੇ ਆਪਣੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਕਰਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਦੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਰੁਕਾਵਟ ਹੈ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਔਰਤਾਂ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਵੈਬਸਾਈਟ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਬਾਰੇ ਵਾਰਤਾ ਪੜ੍ਹੋ। ਵਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿਚਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭਗ 300 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

ਕਾਰਜ-ਸਥਾਨ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

[40 marks]

Student response

ਪਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤੀਵੀਆਂ ਘੱਟ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿਆਏ ਸਾਬਣੇ ਅਤੇ ਘਰ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹਜੇ ਵੀ ਬਹੁਤ ਤੀਵੀਆਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੁਰਾਣੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਤੀਵੀਆਂ ਘਰ ਰਹਿ ਕੇ ਨਿਆਏ ਪਾਲਦੇ ਸੀ ਤੇ ਖਾਣੇ ਬਣਾਂਦੇ ਸੀ। ਹੁਣ ਬਹੁਤ ਤੀਵੀਆਂ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨਿਆਏ ਕਿਸੇ ਕੋਲ ਸ਼ੁੱਠੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਤੇ ਬਹੁਤ ਪੈਸੇ ਲਗ ਜਾਂਦੇ। ਫੇਰ ਉਹ ਪਾਰਟ ਟੇਮ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਤੇ ਥੋੜੇ ਪੈਸੇ ਲੈਂਦੀਆਂ ਤੇ ਪਰੋਮੋਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ।

ਜਦ ਤੀਵੀਆਂ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਲੈਂਦੀਆਂ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਆਏ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੀਆਂ ਜਾਂ ਕੱਲਾ ਇਕ ਹੀ ਲੈਂਦੇ। ਜਾਂਦੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਦੀ ਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਕਦਰ ਹੁੰਦਾ। ਪੈਸੇ ਕਮਾ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਰਵਾਰ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਰੋਲ ਮੌਡਲ ਬਣਦੀ। ਉਹ ਜਾਂਦੇ ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ ਬਣਦੀ। ਪਥੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੀ।

ਉਦਾ ਪਟੀ ਨਿਆਏ ਰੱਖਦਾ ਤੇ ਗਰੈਂਡ ਪੇਰੈਂਟ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ। ਪਟੀ ਖਾਣਾ ਬੀ ਬਣਾਂਦਾ। ਪਰਵਾਰ ਜਾਂਦੇ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ। ਫੇਰ ਤਲਾਕ ਵੀ ਜਾਂਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ।

171 words

Mark scheme

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 300 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

Assessment Objective 2

Mark	AO2
9-10	Very good evaluation of the research topic The relevant information from the written source material has been fully understood. This information is consistently linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
7-8	Good evaluation of the research topic Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood. This information is often linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
5-6	Reasonable evaluation of the research topic Some of the relevant information in the written source material has been understood. This information is sometimes linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
3-4	Limited evaluation of the research topic A limited amount of relevant information in the written source has been understood. This information is occasionally linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
1-2	Very limited evaluation of the research topic A very limited amount of the relevant information in the written source has been understood. This information is rarely if ever linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
0	The student produces nothing worthy of credit.

For guidance on the evaluation of the written source in relation to the research findings, examiners are advised to refer to the indicative content for these questions. AO2 marks should be awarded for the success with which students have demonstrated their understanding of the written source provided and linked information in that source to their research findings. For examples, see items marked 'AO2' in indicative content.

Assessment Objective 3

AO3	
9-10	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
7-8	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-6	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
3-4	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-2	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings
incorrect singular/plural agreement.

Serious errors include:

incorrect verb forms
incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of gender and adjectives.

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity
connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

Assessment Objective 4

Research project essay		Assessment Objective 4
Mark	Descriptors	
17-20	<p>Very good critical and analytical response</p> <p>Very good knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students consistently select relevant information to support their arguments. They consistently use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a very good evaluation of the research topic.</p>	
13-16	<p>Good critical and analytical response</p> <p>Good knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students often select relevant information to support their arguments. They often use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a good evaluation of the research topic.</p>	
9-12	<p>Reasonable critical and analytical response</p> <p>Reasonable knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students sometimes select relevant information to support their arguments. They sometimes use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a reasonable evaluation of the research topic.</p>	
5-8	<p>Limited critical and analytical response</p> <p>Some knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students occasionally select relevant information to support their arguments. They occasionally use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a limited evaluation of the research topic.</p>	
1-4	<p>Very limited critical and analytical response</p> <p>A little knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students rarely select relevant information to support their arguments. They rarely use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a very limited evaluation of the research topic.</p>	
0	<p>The student produces nothing worthy of credit in response to the question.</p>	

AO4 marks should be awarded for relevant evidence drawn from the student's individual research (ie evidence beyond that in the written source text provided) and for the success with which students use that evidence in their essay. (For examples, see items **not** marked as AO2 in indicative content).

Indicative content

Research topic 6: Women in Panjabi society

ਕਾਰਜ-ਸਥਾਨ ਤੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਣ ਨਾਲ ਰਵਾਇਤੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਅਸਰ ਪੈਣ ਦੇ ਤਰੀਕਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

- Additional income benefits the whole family (A02)
- Inequality of domestic responsibilities between husband and wife (A02)
- Childcare can be helpfully provided by extended family (A02)
- Having a career can impact on choice to have children and when (A02)
- Working women can inspire their own children to achieve
- Working women seen as more equal in the eyes of the family
- Access to more affluent lifestyle for the family because of increased disposable income
- Greater interaction between fathers and children due to shared accountabilities/ responsibilities within the family
- Potential to have a more influential role in decision making within the family unit as a working woman
- Impact on marriage decisions for young Panjabi women
- Changes in family values with increase in the number of working Panjabi women

Commentary

The marks for essays on research projects are allocated as follows:

10 marks for comprehension of the reading passage

10 marks for quality of language

20 marks for cultural knowledge

Total: 40 marks

A02 – evaluation

Limited evaluation of the research topic.

A limited amount of relevant information in the written source has been understood. This information is occasionally linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.

4 marks out of 10 are awarded for evaluation of the research topic.

A03 – language

The language produced contains many errors. The student shows grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.

‘ਤੀਵੀਆਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ’, ‘ਜਾਦੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਦੀ ਤੇ ਘਰ ਵਿਚ ਜਾਦੇ ਕਦਰ ਹੁੰਦਾ’, ਗਰੈਂਡ ਪੇਰੈਂਟ ਵੀ ਮਦਦ ਕਰਦਾ- these are examples of serious grammatical errors.

‘ਪਰੋਮੋਸ਼ਨ’, ‘ਇੰਡੀਪੈਂਡੈਂਟ’, ਗਰੈਂਡ ਪੇਰੈਂਟ- these are the examples of English words used by the student.

4 marks out of 10 are awarded for language.

A04 – response

Limited critical and analytical response.

Some knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. The student occasionally selects relevant information to support their arguments. They occasionally use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a limited evaluation of the research topic.

The essay is 141 words compared with 300 expected.

6 out of 20 marks are awarded for the response.

In total, 14 marks (4+4+6) out of 40 marks are awarded.

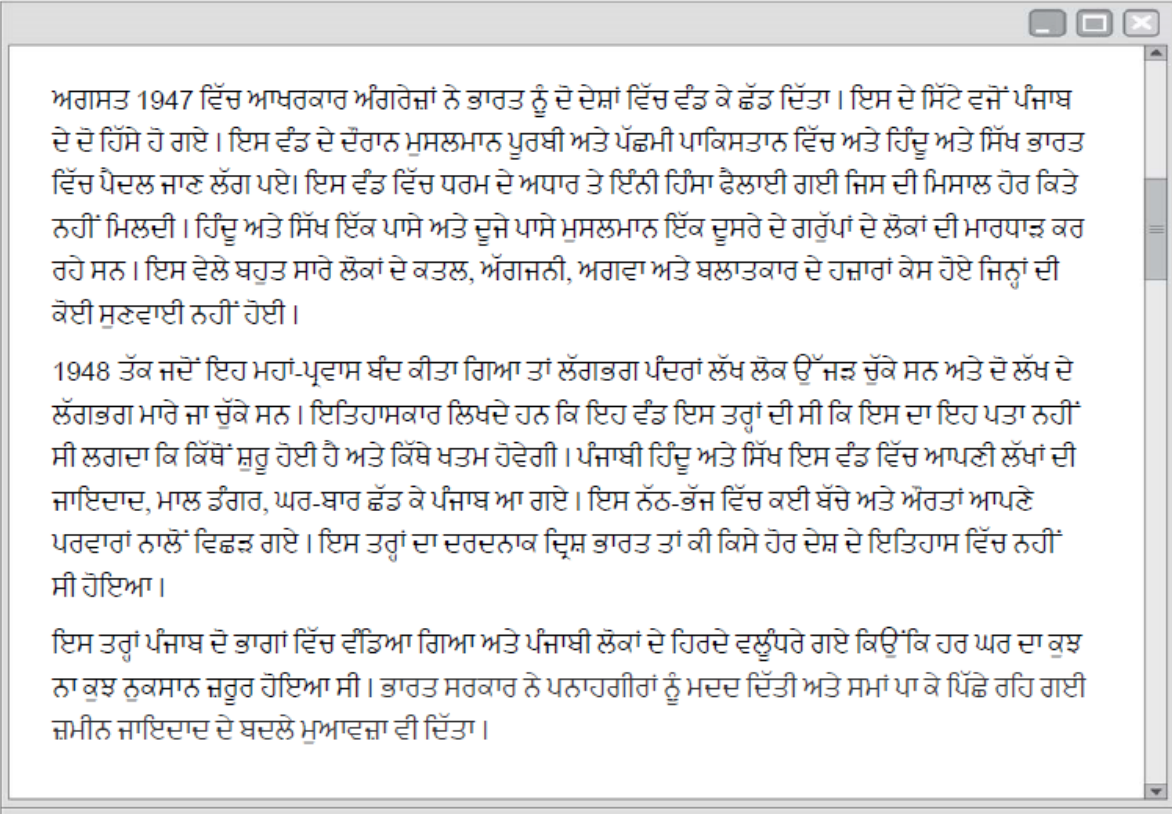
Research project task

Question 09

Partition of the Punjab in 1947

09 Partition of the Punjab in 1947

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ 1947

ਅਗਸਤ 1947 ਵਿੱਚ ਆਖਰਕਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਦੋ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਕੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਹਿੱਸੇ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਵੰਡ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪੂਰਬੀ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਪੈਦਲ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇਸ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਧਰਮ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਇੰਨੀ ਹਿੰਸਾ ਫੈਲਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਇੱਕ ਦੂਸਰੇ ਦੇ ਗਰੁੱਪਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਾਰਧਾੜ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਤਲ, ਅੱਗਜ਼ਨੀ, ਅਗਵਾ ਅਤੇ ਬਲਾਤਕਾਰ ਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੇਸ ਹੋਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

1948 ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਇਹ ਮਹਾਂ-ਪ੍ਰਵਾਸ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਲੱਗਭਗ ਪੰਦਰਾਂ ਲੱਖ ਲੋਕ ਉੱਜੜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੋ ਲੱਖ ਦੇ ਲੱਗਭਗ ਮਾਰੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਤਿਹਾਸਕਾਰ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵੰਡ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ ਕਿ ਕਿੱਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੂ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਸ ਵੰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਲੱਖਾਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ, ਮਾਲ ਡੰਗਰ, ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਆ ਗਏ। ਇਸ ਨੌਨ-ਭੱਜ ਵਿੱਚ ਕਈ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਆਪਣੇ ਪਰਵਾਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਛੜ ਗਏ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਦਰਦਨਾਕ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਭਾਰਤ ਤਾਂ ਕੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਇਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਲੂੰਧਰੇ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਘਰ ਦਾ ਕੁਝ ਨਾ ਕੁਝ ਨੁਕਸਾਨ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਨਾਹਗੀਰਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਰਹਿ ਗਈ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਬਦਲੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ।

ਔਨਲਾਈਨ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚੋਂ 1947 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਅਤੇ ਵਾਪਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਵਾਰਤਾ ਪੜ੍ਹੋ। ਵਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਖੋਜ ਵਿਚਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਲੱਗਭਗ 300 ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਦਰਦਨਾਕ ਘਟਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਅਤੇ ਕਿਉਂ?

[40 marks]

Student response

ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਇੱਕ ਦਮ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਵਰਗੀ ਦੁਖਦੀ ਘਟਨਾ ਹੋਰ ਨੀ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਲਖਾਂ ਲੋਕ ਮਰਗਏ ਤੇ ਉਨਾ ਦੇ ਘਰ ਸ਼ੁੱਟ ਗਏ। ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਜਾਲੇ ਗਏ ਤੇ ਰੇਪ ਹੋਏ ਪਤਾ ਨੀ ਕਿਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ। ਪਰਵਾਰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਲੱਗ ਹੋਗਏ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੁੱਟਗਏ। ਜਦ ਲੋਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਬਾਰਤ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਵਲ ਤੁਰਦੇ ਸੀ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਰਪਾਨ ਨਾਲ ਵੱਡ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਸਮਾਨ ਲੁੱਟ ਲਿਆ। ਤੀਵੀਆਂ ਦੇ ਰੇਪ ਹੋਏ। ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਲੈ ਗਏ। ਕਈ ਲੋਕ ਭੁੱਖ ਨਾਲ ਮਰ ਗਏ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ ਗਈ। ਕਾਫੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਕੂਹ ਵਿੱਚ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਮਰੇ ਕਿਉਂਕੀ ਉਹ ਰੇਪ ਤੋਂ ਡਰਦੇ ਸੀ। ਜਦ ਲੋਕ ਟਰੇਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜਾਰ ਹੋ ਸੀ, ਲੋਕ ਕਰਪਾਨਾਂ ਨਾਲ ਵੱਡ ਹੋ ਗਏ। ਟਰੇਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਸਭ ਹਿੰਦੀ ਫਿਲਮਾਂ ਪਿੰਜਰ ਤੇ ਗਦਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਦਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਹੀਦੇ ਮੁਹਬਤ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਸਿਖ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨਾ ਤੇ ਰੇਪ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਪਰ ਗੁਰਦਾਸ ਮਾਨ- ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਉਨੂੰ ਬਚਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਨੀ ਨਫਰਤ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਜਾਦੇ ਦੁਖ ਦੀ ਘਟਨਾ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹਿੰਦੂ ਸਿਖ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸੀ ਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ। ਲੋਕ ਪਾਗਲ ਬਣ ਗਏ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰ, ਪਸੂ ਤੇ ਖੇਤ ਛੱਡ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪਿਆ। ਲੋਕ ਟੈਂਟ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਹਰ ਬੰਦੇ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਲੋਕ ਰਿਫੂਜੀ ਬਣ ਗਏ। ਹੋਲੀ ਹੋਲੀ ਲੋਕ ਸੈਟਲ ਹੋਏ। ਗੋਰਮੰਟ ਨੇ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਤੇ ਖੇਤ ਦਿਤੇ। ਕਈ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਪਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹੀ ਨੀ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਦੁਖ ਦੀ ਘਟਨਾ ਹੈ।

300 words

Mark scheme

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 300 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

Assessment Objective 2

Mark	AO2
9-10	Very good evaluation of the research topic The relevant information from the written source material has been fully understood. This information is consistently linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
7-8	Good evaluation of the research topic Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood. This information is often linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
5-6	Reasonable evaluation of the research topic Some of the relevant information in the written source material has been understood. This information is sometimes linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
3-4	Limited evaluation of the research topic A limited amount of relevant information in the written source has been understood. This information is occasionally linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
1-2	Very limited evaluation of the research topic A very limited amount of the relevant information in the written source has been understood. This information is rarely if ever linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.
0	The student produces nothing worthy of credit.

For guidance on the evaluation of the written source in relation to the research findings, examiners are advised to refer to the indicative content for these questions. AO2 marks should be awarded for the success with which students have demonstrated their understanding of the written source provided and linked information in that source to their research findings. For examples, see items marked 'AO2' in indicative content.

Assessment Objective 3

AO3	
9-10	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
7-8	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-6	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
3-4	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-2	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings
incorrect singular/plural agreement.

Serious errors include:

incorrect verb forms
incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of gender and adjectives.

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity
connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

Assessment Objective 4

Research project essay		Assessment Objective 4
Mark	Descriptors	
17-20	<p>Very good critical and analytical response</p> <p>Very good knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students consistently select relevant information to support their arguments. They consistently use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a very good evaluation of the research topic.</p>	
13-16	<p>Good critical and analytical response</p> <p>Good knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students often select relevant information to support their arguments. They often use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a good evaluation of the research topic.</p>	
9-12	<p>Reasonable critical and analytical response</p> <p>Reasonable knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students sometimes select relevant information to support their arguments. They sometimes use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a reasonable evaluation of the research topic.</p>	
5-8	<p>Limited critical and analytical response</p> <p>Some knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students occasionally select relevant information to support their arguments. They occasionally use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a limited evaluation of the research topic.</p>	
1-4	<p>Very limited critical and analytical response</p> <p>A little knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. Students rarely select relevant information to support their arguments. They rarely use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a very limited evaluation of the research topic.</p>	
0	<p>The student produces nothing worthy of credit in response to the question.</p>	

AO4 marks should be awarded for relevant evidence drawn from the student's individual research (ie evidence beyond that in the written source text provided) and for the success with which students use that evidence in their essay. (For examples, see items **not** marked as AO2 in indicative content).

Research topic 9: Partition of the Panjab in 1947

ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਦਰਦਨਾਕ ਘਟਨਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਕਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਅਤੇ ਕਿਉਂ?

- Historical context – British rule (AO2)
- Religious movement – tension in communities (AO2)
- India's partition – Pakistan (East and West) (AO2)
- Impact/damage to families and business caused by the partition (AO2)
- Anti-social activities during the partition
- Consequences and impact on society
- Issues of leadership and freedom
- Help/compensation for refugees

Commentary

The marks for essays on research projects are allocated as follows:

10 marks for comprehension of the reading passage
10 marks for quality of language
20 marks for cultural knowledge.

Total: 40 marks

A02 – evaluation

Reasonable evaluation of the research topic

Some of the relevant information in the written source material has been understood. This information is sometimes linked to research findings to form appropriate arguments and conclusions.

6 marks out of 10 are awarded for evaluation of the research topic.

A03 – language

The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.

‘ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਜਾਲੇ ਗਏ ਤੇ ਰੇਪ ਹੋਏ ਪਤਾ ਨੀ ਕਿਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ।’ – this is an example of a serious syntax error.

‘ਪੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾਈ ਗਈ’ – this is an example of a grammatical error.

6 marks out of 10 are awarded for language.

A04 – response

Reasonable critical and analytical response

Reasonable knowledge and understanding of the research topic covered in the essay. The student sometimes selects relevant information to support their arguments. They sometimes use appropriate evidence to justify their conclusions, demonstrating a reasonable evaluation of the research topic.

The essay is more descriptive than analytical.

11 out of 20 marks are awarded for the response.

In total, 23 marks (6+6+11) out of 40 marks are awarded.

Translation into English

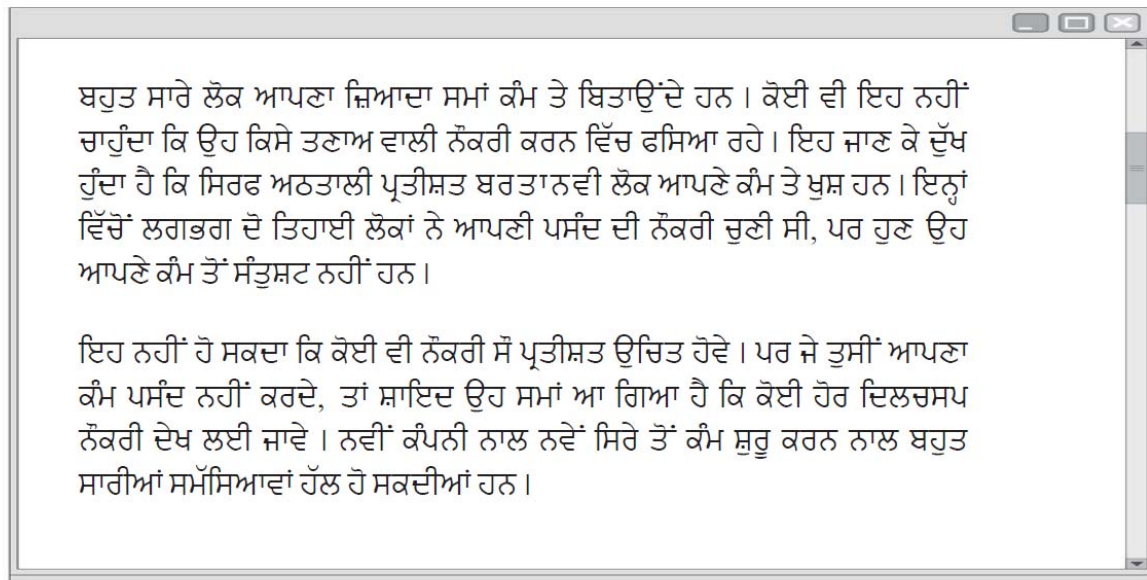
Question 05

0 5

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੰਮ

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਔਨਲਾਈਨ ਅਖਬਾਰ ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰਤਾ ਪੜ੍ਹੋ।

Translate the passage into English.

[10 marks]

Student response

A lot of people spend most of their time at work. Nobody wants to be stuck in doing a job with a lot of tension. It's sad to know that only 48% of british people are happy with their job. From these almost two thirds of people chose their favourite job, but now they are not satisfied with their job. It's not possible that any job can be 100% appropriate. But if you don't like your job, then may be it's time to look for a more interesting job. Starting with a new company can solve a lot of problems.

Mark scheme

Question 5

Translation into English

Acceptable quality of English in translations into English

Errors in spelling

Where the candidate's attempted spelling is a recognisable form of the correct spelling and does not correspond to another English word, the attempted spelling is accepted eg *weight* mis-spelt as *waight* is acceptable but mis-spelt as *wait* gives another word and so causes ambiguity.

Alternative answers

Examiners will be provided with a range of alternative answers in mark-schemes but in the event that these do not legislate for all versions and variations which candidates might produce, the guiding principle will be that answers that convey the same intended meaning are accepted.

Successful translation

Translation will be deemed successful if an English speaker would understand the translation and if each element of the original text figures in the translation.

Qu 5	The table below shows the type of answer that is acceptable for each section of the text. Award one mark per correct section then divide by two for a final mark out of 10. Half marks should be rounded up.		
Box		Accept	Reject
1	ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ	Many people spend	People
2	ਕੰਮ ਤੇ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਹਨ।	a lot of their time at work.	their time
3	ਕੋਈ ਵੀ ਇਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦਾ	No one wants to	
4	ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਤਣਾਅ ਵਾਲੀ ਨੌਕਰੀ	in a stressful job	difficult
5	ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫਸਿਆ ਰਹੇ।	be stuck in.	
6	ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਦੁੱਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ	It is disheartening to know	
7	ਕਿ ਸਿਰਫ ਅਠਤਾਲੀ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ	that only 48% of Panjabi people	
8	ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਹਨ।	are happy at work.	
9	ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ	Two-thirds of these people	
10	ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਚੁਣੀ ਸੀ,	chose the job they liked	

11	ਪਰ ਹੁਣ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹਨ।	but now they are not satisfied with their job.	not happy
12	ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ	It is not possible that	
13	ਕੋਈ ਵੀ ਨੌਕਰੀ	any job	
14	ਸੌ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇ।	will be 100% appropriate.	good
15	ਪਰ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣਾ ਕੰਮ	But if you	
16	ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ,	do not like your job,	
17	ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ	then perhaps the time has come	
18	ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਿਲਚਸਪ ਨੌਕਰੀ ਦੇਖ ਲਈ ਜਾਵੇ।	to find another interesting job.	better job/good job
19	ਨਵੀਂ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ	A new job with a new company	
20	ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਹੱਲ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।	could solve a lot of problems.	difficulties

Commentary

The quality of English used in translation is good. There are no errors in spelling. Translation is successful as it is clear and understandable and all elements of the original text are translated correctly.

All 20 sections of the original text are translated correctly. Therefore, full 10 marks are awarded.

Paper 2

Section B: Films

'Asa Nu Maan Vatna Da'

Question 04.1

ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

[40 marks]

ਇਹ ਫਿਲਮ 2004 ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਈ ਸੀ। 'ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨ ਵਤਨਾਂ ਦਾ' ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਤੇ ਮਾਣ ਹੈ, ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਮਿਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਡਿਰੈਕਟ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ 179 ਮਿੰਟ ਲੰਬੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਐਕਟਰ ਹਨ: ਹਰਭਜਨ ਮਾਨ, ਕਿਰਨਦੀਪ ਕੌਮੀ, ਨੀਰੂ ਬਾਜਵਾ, ਕਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਦੀਪ ਢਿੱਲੋਂ, ਅਰਸ਼ਵੀਰ ਬਾਜਵਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤਿ ਗਿੱਲ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੇ ਪਰੋਡੂਸਰ ਕੈਲਗਰੀ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਸਮੀਤ ਬਰਾੜ, ਪਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰਗਿੱਲ ਤੇ ਦਵਿੰਦਰ ਲਿੱਦੜ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮ ਬਹੁਤ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੋਈ।

ਕਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਕਨੇਡਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਉਸਦਾ ਮੁੰਡਾ ਮੇਹਰ ਕੁੜੀ ਅਮਨ ਤੇ ਘਰ ਵਾਲੀ। ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇ ਭੇਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮਿਸ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਡਰਾਦ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਨਿਆਣੇ ਗੋਰਿਆਂ ਵਾਂਗ ਬਣ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਭਿਆਚਾਰ ਬੁੱਲ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਂ ਮਨਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣ ਲਈ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਇਕ ਸਾਲ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਭਾਬੀ ਤੇ ਮਾਂ ਪਹਿਲਾ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਥੋੜੀ ਚਿਰ ਮਗਰੋਂ ਜਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਕਮਲਜੀਤ ਦੇ ਭਰਾ ਭਾਬੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਫਿਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਫੇਰ ਉਹ ਪਟਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਸਕੀਮਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਡਰਾ ਕੇ ਵਾਪਸ ਕਨੇਡਾ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਤਾਂਕਿ ਘਰ ਤੇ ਜਮੀਨ ਦੀਪ ਢਿੱਲੋਂ ਆਪ ਸਾਂਭ ਸਕੇ। ਜਦ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕਵਲਜੀਤ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਉਸ ਨਾਲ ਧੋਖਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਖ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਵਲਜੀਤ ਸੋਚਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਉਹ ਮਿਸ ਕਰਦਾ ਸੀ ਇਹ ਉਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਉਸਦਾ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਲਾਲਚੀ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਬਾਹਰ ਰਹਿੰਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ ਨਾਲ ਅੰਦਰੋਂ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਵੇਲੇ ਪੈਸੇ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਪਿਆਰ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਪੈਸੇ ਖਾ ਕੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਫੈਦਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਹੋ ਸਕੇ ਪਰ ਦਿਲੋਂ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਹਦ ਕਵਲਜੀਤ ਕਨੇਡਾ ਵਾਪਸ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਦਾ ਭਰਾ ਉਸ ਤੋਂ ਮਾਫੀ ਮੰਗ ਲੈਂਦਾ ਹੈ।

345 words

Mark scheme

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 300 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

AO3	
17-20	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
13-16	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
9-12	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-8	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-4	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication. Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

Incorrect but close to correct spellings
Incorrect singular/plural agreement

Serious errors include:

Incorrect verb forms
Incorrect use of pronouns
Missing or incorrect agreements of gender and adjectives

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

AO4	
17-20	<p>Excellent critical and analytical response to the question set</p> <p>Knowledge of the text or film is consistently accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are consistently supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates excellent evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
13-16	<p>Good critical and analytical response to the question set</p> <p>Knowledge of the text or film is usually accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are usually supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates good evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
9-12	<p>Reasonable critical and analytical response to the question set</p> <p>Knowledge of the text or film is sometimes accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are sometimes supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates reasonable evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
5- 8	<p>Limited critical and analytical response to the question set</p> <p>Some knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are occasionally supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
1-4	<p>Very limited critical and analytical response to the question set</p> <p>A little knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are rarely supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates very limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.</p>
0	<p>The student produces nothing worthy of credit in response to the question.</p>

Section B: Films

ਅਸਾਂ ਨੂੰ ਮਾਣ ਵਤਨਾਂ ਦਾ: ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ

Either

Question 04.1

ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਲੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵਸਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ ਤੇ ਪੇਸ਼ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਸਲਿਆਂ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

Possible content

- Reference to how Kanwaljit Dhillon supports his brother in India by sending money – expressing love for the family.
- Kanwaljit Dhillon's worry over how his children Mehar and Aman are losing touch with their Panjabi culture and background.
- Analysis of Deep's reaction to his brother Kanwaljit's decision to live permanently in India.
- Analysis of how Deep and his wife react when there is a talk of dividing up the land and property.
- Analysis of how Kanwaljit and Deep's mother feel when the two brothers decide to divide up the home and the land.
- Evaluation of the extent to which the issues represented in the film are typical to Panjabis living abroad returning to the Punjab.

[40 marks]

Commentary

A03 – language

The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.

Examples of minor errors:

‘ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਸੀਂ ਮਨਾਉਦਾ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਜਾਣ ਲਈ’ – the syntax in this sentence is not fully correct and there is a bindi missing in the 4th Panjabi word.

‘ਪਟਵਾਰੀ ਦੀ ਰਿਸ਼ਵਤ ਲੈਣ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ’- ‘ਦੀ’ here should be ‘ਦੇ’.

14 out of 20 marks are awarded for language.

A04 – response

This response to the question clearly shows that the student knows the context, the plot and understands the film well.

This is good critical and analytical response to the question. Opinions, views and conclusions are usually supported by relevant and appropriate evidence from the film. The essay demonstrates good evaluation of the issues, themes, and the cultural and social context of the film.

14 out of 20 marks are awarded for response.

In total 28 marks out of 40 are awarded.

Section A: Books

‘ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ’

Question 03.2

‘ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ’ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

[40 marks]

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਕਵਿਤਾ, ਗੀਤ, ਛੰਦ ਆਦਿ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: ਬਚਪਨ, ਵਫਾ, ਦੇਸ਼ ਪਿਆਰ, ਜੀਵਨ, ਮਾਂ, ਰੱਬ, ਸਿੱਖੀ ਤੇ ਹੋਰ ਕਈ। ਮੈਂ ਦੋ ਵਿਸ਼ੇ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਾਗਾ ਇਹ ਹਨ ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ।

ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ‘ਸਿੱਖੀ’ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਅਸੂਲਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਤੁਲਨਾ ਇੱਕ ਬੂਟੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਇਕ ਐਸੀ ਬੂਟਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰਾਂ ਦੇ ਮਹੋਲ ਵਿੱਚ ਪਲਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਰਿਆਂ ਦਾ ਦੰਦਾ ਹੋਣ, ਸਰਸਾ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰੇ ਲੱਖੀ ਦੇ ਜੰਗਲਾ ਜਾਂ ਸਰਹੰਦ ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕ ਸਾਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਕਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਪਾਲੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਜਿੰਨਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਹ ਵਧਿਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੂਟਾ ਇਕ ਖਾਸ ਬੂਟਾ ਹੈ ਜਿਹੜਾ ਭੁੱਖੇ ਥਿਆਏ ਮਸੂਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖਾਣਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਰਾਮ ਕਰਨ ਲਈ ਜਗਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤੇ ਜਾਨਾਂ ਬਚਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਇਹ ਬੂਟਾ ਬਹੁਤ ਉੱਚਾ ਤੇ ਸੁੱਚਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਹਰ ਇਕ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਲੇਖਕ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਵੀ ਜਾਣੂ ਕਰਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਬੂਟੇ ਦੀਆਂ ਕਈ ਟਾਹਣੀਆਂ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਕਈ ਰੂਪ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰੰਕਾਰੀ ਸਿੱਖ, ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਪਰ ਸਾਰੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੀ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢ ਇਕ ਹੈ।

ਇਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਵਾਰੇ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕਵਿਤਾ ਮੈਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਸੰਦ ਆਈ।

ਦੂਸਰੀ ਕਵਿਤਾ ਹੈ ‘ਸਿਪਾਹੀ ਦਾ ਦਿਲ’ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਕ ਫੌਜੀ ਦੀ ਫੀਲਿੰਗਜ਼ ਬਿਆਨ ਕੀਤ ਹਨ। ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਸ਼ੋਰ ਵਿਚ ਫੌਜੀ ਆਪਣੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰੇ ਹੋ ਜਾ ਮੈਨੂੰ ਰੋਕ ਨਾ ਜਾ ਲੈਣ ਦੇ। ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮੇਰੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਤੂੰ ਰੋ ਕੇ ਮੇਰੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਆ ਨਾ।

ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਲੇਖਕ ਫੌਜੀ ਦਾ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਫੌਜੀਆ ਲਈ ਪਿਆਰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਮਰ ਰਹੇ ਫੌਜੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾ ਕੇ ਬਚਾਨ ਦਾ ਉਸ ਦਾ ਪਰਜ਼ ਹੈ। ਫੌਜੀ ਦੇ ਜੋਸ਼ ਬਾਰੇ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਦਾਂ ਉਸਦੇ ਡੋਲੇ ਫਰਕਦੇ ਹਨ ਨਗਾਰੇ ਦੀ ਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ।

ਫੇਰ ਅਖਰਿ ਵਿਚ ਲੇਖਕ ਆਪਣੀ ਘਰ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਦਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪਿਆਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੰਘ ਵਿਚ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰੇਗਾ। ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੇ ਵਾਪਸ ਨਾ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਬਣਾ ਦੇਈ।

414 words

Mark scheme

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 300 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

AO3	
17-20	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
13-16	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
9-12	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-8	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-4	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication. Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

Incorrect but close to correct spellings
Incorrect singular/plural agreement

Serious errors include:

Incorrect verb forms
Incorrect use of pronouns
Missing or incorrect agreements of gender and adjectives

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

AO4	
17-20	Excellent critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is consistently accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are consistently supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates excellent evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
13-16	Good critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is usually accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are usually supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates good evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
9-12	Reasonable critical and analytical response to the question set Knowledge of the text or film is sometimes accurate and detailed. Opinions, views and conclusions are sometimes supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates reasonable evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
5- 8	Limited critical and analytical response to the question set Some knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are occasionally supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
1-4	Very limited critical and analytical response to the question set A little knowledge of the text or film is demonstrated. Opinions, views and conclusions are rarely supported by relevant and appropriate evidence from the text or film. The essay demonstrates very limited evaluation of the issues, themes and the cultural and social contexts of the text or film studied.
0	The student produces nothing worthy of credit in response to the question.

Question 03.2

‘ਸਾਵੇ ਪੱਤਰ’ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰੋ।

Possible content

- Analysis of the main themes explored in the poems selected, with examples to support and justify the points made. These themes could cover love, childhood, a mother's love, patriotism, loyalty, sacrifice and youth.
- Discussion of and reaction to the different techniques within the chosen poems which are used by the author to convey these themes to the reader.
- Analysis of how successful the author has been in portraying and conveying these main themes in the poems studied.

[40 marks]

Commentary

A03 – language

The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.

Examples of serious errors:

ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਤੁਲਨਾ ਇੱਕ ਬੂਟੇ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਹੈ- female word 'ਸਿੱਖੀ' does not agree with 'ਦਾ'- this is a grammatical error.

Other similar grammatical errors are: ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਆਰਿਆਂ ਦਾ ਦੰਦਾ ਹੋਣ, ਸਰਸਾ ਦੀਆਂ ਲਹਿਰੇ
ਫੋਜੀ ਦੀ ਫੀਲਿੰਗਜ਼- English word used.

Frequent spelling errors- ਨੂ, ਫੋਜੀ, ਵਿਸ਼ੈ

12 out of 20 marks are awarded for language.

A04 – response

This response to the question clearly shows that the student knows and understands the two subjects well in the chosen poems.

This is good critical and analytical response to the question. Opinions, views and conclusions are usually supported by relevant and appropriate evidence from the film. The essay demonstrates good evaluation of the issues, themes, and the cultural and social context of the text.

15 out of 20 marks are awarded for response.

In total 27 marks out of 40 are awarded.

Paper 3

ਤੁਸੀਂ ਦਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਪੰਜਾਬੀ ਬਲੌਗ ਦਾ ਸਾਰ ਪੜ੍ਹਦੇ ਹੋ।

ਦਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਮਸਲਾ

ਦਾਜ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਕੁਝ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਾਜ ਹੁਣ ਪਿਆਰ ਦਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਤਬਾਹਕੁਨ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਅਨੇਕਾਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਤੇ ਸਮਕਾਲੀ ਵਰਣਨ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਦਾਜ ਨੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ। ਕਈ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਾਜ ਦੀ ਰਕਮ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੇ ਕਰਜ਼ੇ ਚੱਕਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਘਰ ਗਵਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ਹਾਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਰਥਿਕ ਬੋਝ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰਥ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਚੁਕਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰ ਗਰੀਬ ਅਤੇ ਬੇਘਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿਆਹ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰੁਕਦੀ- ਉਹ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਚੱਲ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਦਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਸਮਾਨਤਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਮੁੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਕੁੜੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਮੁੰਡੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਵਿਆਹੁਣ ਦੇ ਚੱਕਰਾਂ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਫਰਕ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਸਰਕਾਰ ਦਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੀਏ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਤੀਸ਼ੀਲ ਬਣਾਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ।

Section C Multi-skill task

Question 06

ਦਾਜ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ਤੁਸੀਂ ਦਾਜ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਰੇਡਿਓ ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਸੁਣਦੇ ਹੋ।

- M** 'ਜੀ ਆਇਆਂ ਨੂੰ', ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੁਨੀਤ ਕੌਰ ਜੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਦਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਬਾਰੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ ?
- F** ਦਾਜ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ। ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦਾਜ ਸਬੰਧੀ ਹਾਦਸੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਯੁੱਗਾਂ ਤੋਂ ਚਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਇਸ ਰਿਵਾਜ ਨੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਅਰਥ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।
- M** ਪੁਨੀਤ ਜੀ, ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਦਾਜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਖੋਜ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹੋ। ਸਾਡੇ ਸਰੋਤਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੁੜੀਆਂ ਦੇ ਦਾਜ ਤੇ ਇੰਨਾ ਖਰਚਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ?
- F** ਨਹੀਂ, ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਪੁਰਾਤਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਇਹ ਇੱਕ ਸਾਦੀ ਤੇ ਪਿਆਰੀ ਰਸਮ ਸੀ ਜੋ ਲੜਕੀ ਨੂੰ ਪੈਕੇ ਘਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਂਦੀ ਸੀ। ਲੜਕੀ ਦਾ ਪੈਕਾ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਵਿੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਛੋਟੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਹਫ਼ੇ ਵਜੋਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਜਿਵੇਂ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਲਾਲਚ ਵਧਦਾ ਗਿਆ, ਦਾਜ ਦਾ ਦੈਂਤ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਗਿਆ।
- M** ਪੁਨੀਤ ਜੀ, ਦਾਜ ਦੀ ਇਸ ਭੈੜੀ ਰਸਮ ਨੇ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮਾਜ ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਇਆ ਹੈ ?
- F** ਇਸ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੇ ਲੱਖਾਂ ਘਰ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਕੁੜੀਆਂ ਨੇ ਦਾਜ ਦੀ ਅੱਗ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀਆਂ।
- M** ਪੁਨੀਤ ਜੀ, ਕੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਾਜ ਸਬੰਧੀ ਵਤੀਰੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੁਧਾਰ ਆਇਆ ਹੈ ?
- F** ਜੀ ਬਿਲਕੁਲ ਸੁਧਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਦਾਜ ਲੈਣ ਤੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲ ਲੜਕੀਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਤੇ ਸਵੈ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸੁਧਾਰ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਹੋਰ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਦਾਜ ਸਬੰਧੀ ਚੰਗੇ ਵਤੀਰੇ ਤੇ ਵਿਹਾਰ ਬਾਰੇ ਇੰਨਾ ਸੁਣਨ ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਹਨ ਜੋ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਨ ਜੋ ਦਾਜ ਦੀ ਰਸਮ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੇ ਕਲੰਕ ਸਾਬਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

Question 06 – multi skill task

‘ਦਾਜ਼ ਦੇ ਮਸਲੇ ਲਈ ਆਧੁਨਿਕ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ’। ਇਸ ਕਥਨ ਤੇ ਦਾਜ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੇ ਅਸਰਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਲੇਖ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

[30 marks]

Student response – example A

ਮੈਂ ਇਹ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸੈਮਤ ਹਨ ਕਿ ਦਾਜ ਬੁਰੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਕਦੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਜੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਪਰ ਦਾਜ ਦੀ ਸਮਸਿਆ ਸਮਾਜ ਹਜੇ ਹੈਗੀ। ਅਗੇ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ।

ਦਾਜ਼ ਦੇ ਬਾਰੇ ਬਹੁਤ ਸਮਸਿਆ ਹਨ। ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਕੋਲ ਦਾਜ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਕੁੜੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦਾਜ ਦੇਣ ਲਈ ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਤੇ ਕਦੀ ਘਰ ਵੀ ਵੇਚਣੇ ਪੈ ਜਾਂਦੇ। ਦਾਜ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਮਾਂ ਪੇ ਮੁੰਡੇ ਲੈਣੇ ਚਾਹਦੇ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਨਹੀਂ। ਕੁੜੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਬਰੋਸ਼ਨ ਕਰਾ ਲੈਂਦੇ। ਦਾਜ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਰਕ ਲਿਆਂਦਾ। ਫੇਰ ਬੀ ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਇੰਦਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਤੋੜੇ ਕਰਦੇ। ਕਈ ਲੋਕ ਕੁੜੀਆਂ ਨੂੰ ਇਨਾ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਕਿ ਉਹ ਅਗ ਲਾ ਕੇ ਮਰ ਜਾਦੇ ਜਾਂ ਆਤਮ ਹਟਿਆ ਕਰ ਲੈਂਦੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਲ ਹੋ ਗਏ ਕੁੜੀਆਂ ਇੰਦਾਂ ਮਰੀ ਜਾਂਦੀਆ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹ ਸਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਾਲਚ ਬਨਣ ਨਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ।

ਪਰ ਹੁਣ ਜਮਾਨਾ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੁੜੀਆਂ ਪੜ ਲਿਖ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਤੇ ਡਰਦੀ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਹੁਣ ਸਟਰੋਂਗ ਬਣ ਗਈਆਂ। ਤੋੜੇ ਲੋਕ ਹੁਣ ਦਾਜ ਮੰਗਣੇ ਹਨ। ਦਾਜ ਮੰਗਣਾ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਕਿਲਾਫ ਹੈ। ਆਮ ਲੋਕ ਹੁਣ ਦਾਜ ਲੈਣਾ ਮਾੜੀ ਗਲ ਸਮਝਦੇ। ਸਰਕਾਰ ਹੁਣ ਇਸ ਸਮਸਿਆ ਨੂੰ ਹਲ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਮੈਂ ਸੋਚਦੀ ਕੀ ਦਾਜ ਬਹੁਤ ਵਡੀ ਸਮਸਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਬਹੁਤ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੈ। ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਸਾਰੇਆਂ ਨੂੰ ਰਲ ਕੇ ਇਸ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਮਸਿਆ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਹਜੇ ਲੰਬਾ ਸਮਾ ਲਗਣਾ।

246 words

Student response – example B

ਮੈਂ ਦਾਜ ਦੀ ਰਿਵਾਜ ਨਹੀਂ ਪਸੰਦ ਕਰਦਾ। ਕਿਉਂ ਕੀ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਹ ਪਰੋਬਲੇਮ ਕੜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਕਤਨ ਨਾਲ ਐਗਰੀ ਕਰਦਾ।

ਦਾਜ਼ ਦਾ ਮਸਲਾ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦਾਜ ਪਿਆਰ ਦੀ ਰਸਮ ਨੀ ਰਹੀ। ਦਾਜ ਨਾਲ ਪਰਵਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਗਰੀਬ ਲੋਕੀ ਦਾਜ ਨਾਲ ਜਾਦੇ ਤੰਗ ਹੁੰਦੇ ਆ। ਕਰਜ਼ੇ ਲੈਣੇ ਪੈਂਦੇ ਤੇ ਘਰ ਵੇਚਣ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਦਾਜ ਉਨਾ ਲਈ ਵਡਾ ਭਾਰ ਹੈ। ਦਾਜ ਵਿਆਹ ਤੇ ਮਗਰੋ ਵੀ ਮੰਗਦੇ ਹਨ।

ਦਾਜ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਮੁੰਡੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਲੋਕ ਮੁੰਡੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹਦੇ ਹਨ ਫੇਰ ਉਨਾ ਨੂੰ ਦਾਜ ਨੀ ਦੇਣਾ ਪੇਣਾ। ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿੱਚਲੇ ਫਰਕ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਹੱਥ ਹੈ। ਪੜ ਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲੀਏ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਲਈ ਬਰਾਬਰਤਾ ਵਾਲਾ ਸਮਾਜ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਬਨਾਣੇ ਚਾਹਦੇ ਹਨ।

194 words

Mark scheme

Assessment criteria

Each assessment objective should be assessed independently.

Students are advised to write approximately 200 words per essay. Everything that students write must be assessed; there is no word limit. Students writing the recommended length have access to the full range of marks.

Assessment Objective 1

Mark	AO1
9-10	Very good evaluation of the source The relevant information from the spoken source material has been fully understood. Arguments/views are very effectively summarised and there is extensive evidence of drawing appropriate conclusions.
7-8	Good evaluation of the source Most of the relevant information in the spoken source material has been clearly understood. Arguments/views are effectively summarised and there is frequent evidence of drawing appropriate conclusions.
5-6	Reasonable evaluation of the source Some of the relevant information in the spoken source material has been understood. There is some evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.
3-4	Limited evaluation of the source A limited amount of relevant information in the spoken source has been understood. There is limited evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.
1-2	Very limited evaluation of the source A very limited amount of the relevant information in the spoken source has been understood. There is rarely evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Assessment Objective 2

Mark	AO2
9-10	<p>Very good evaluation of the source</p> <p>The relevant information from the written source material has been fully understood. Arguments/views are very effectively summarised and there is extensive evidence of drawing appropriate conclusions</p>
7-8	<p>Good evaluation of the source</p> <p>Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood. Arguments/views are effectively summarised and there is frequent evidence of drawing appropriate conclusions.</p>
5-6	<p>Reasonable evaluation of the source</p> <p>Some of the relevant information in the written source material has been understood. There is some evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
3-4	<p>Limited evaluation of the source</p> <p>A limited amount of relevant information in the written source has been understood. There is limited evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
1-2	<p>Very limited evaluation of the source</p> <p>A very limited amount of the relevant information in the written source has been understood. There is rarely evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.</p>
0	The student produces nothing worthy of credit.

Assessment Objective 3

AO3	
9-10	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately. The student uses a wide range of vocabulary appropriate to the context and the task.
7-8	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately. The student uses a good range of vocabulary appropriate to the context and the task.
5-6	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.
3-4	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately. The student uses a limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
1-2	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately. The student uses a very limited range of vocabulary appropriate to the context and the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings
incorrect singular/plural agreement.

Serious errors include:

incorrect verb forms
incorrect use of pronouns
missing or incorrect agreements of gender and adjectives.

Complex language includes:

use of pronouns of all types
tenses that support conceptual complexity
connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition
use of present and past participles.

Indicative content multi-skill task essay

- The historical tradition of the dowry system (AO1)
- Relationships have less value, financial greed is more important (AO1)
- Positive changes in people's attitude and behaviour (AO1)
- The changing attitude of girls and their increasing self-esteem (AO1)
- Minority cause dowry issues (AO1)
- Inequality between boys and girls (AO2)
- Issue of dowries has greater impact on poorer elements of society (AO2)
- Financial burden of dowry system (AO2)
- Educational opportunities for girls have had an important impact (AO2)
- Government actions to deal with dowry issues (AO2)

Commentary – example A

The marks for essays on research projects are allocated as follows:

AO1: 10 marks for evaluation of the spoken source

AO2: 10 marks for evaluation of the written source

AO3: 10 marks for language

Total: 30 marks

A01 – evaluation of the spoken source

Reasonable evaluation of the source

Some of the relevant information in the spoken source material has been understood. There is some evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.

The student has not included the ideas about how the dowry used to be a simple tradition and was used to express love and affection for the daughter by giving small gifts. The following points from the indicative content have been included in the response.

- Positive changes in people's attitude and behaviour (AO1)
- The changing attitude of girls and their increasing self-esteem (AO1)
- Minority cause dowry issues (AO1)

6 marks out of 10 are awarded for evaluation of the spoken source.

A02 – evaluation of the written source

Good evaluation of the source

Most of the relevant information in the written source material has been clearly understood.

Arguments/views are effectively summarised and there is frequent evidence of drawing appropriate conclusions.

The following points from the indicative content have been included in the response.

- Inequality between boys and girls (AO2)
- Financial burden of dowry system (AO2)
- Educational opportunities for girls have had an important impact (AO2)
- Government actions to deal with dowry issues (AO2)

7 marks out of 10 are awarded for language.

A03 – language

The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.

Examples of serious errors:

‘ਕੁੜੀਆਂ ਪੜ ਲਿਖ ਕੇ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦੀ ਤੇ ਡਰਦੀ ਨਹੀਂ’- ‘ਕਰਦੀ’ should be ‘ਕਰਦੀਆਂ’ and ‘ਡਰਦੀ’ should be ‘ਡਰਦੀਆਂ’

6 out of 10 marks are awarded for the response.

In total, 19 marks (6+7+6) out of 30 marks are awarded.

Commentary – example B

The marks for essays on research projects are allocated as follows:

AO1: 10 marks for evaluation of the spoken source

AO2: 10 marks for evaluation of the written source

AO3: 10 marks for language

Total: 30 marks

A01 – evaluation of the spoken source

Very limited evaluation of the source

A very limited amount of the relevant information in the spoken source has been understood. There is rarely evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions.

Hardly any of the points from the AO1 indicative content have been covered in the response. It looks as if the candidate has not used the spoken source material.

1 mark out of 10 is awarded for evaluation of the spoken source.

A02 – evaluation of the written source

Reasonable evaluation of the source

Some of the relevant information in the written source material has been understood. There is some evidence of summarising arguments/views and of drawing appropriate conclusions. Although all the following points from the indicative content have been included in the response, there is evidence of lifting whole sentences.

Examples:

ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁੰਡੇ ਤੇ ਕੁੜੀਆਂ ਵਿਚਲੇ ਫਰਕ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ।
ਪੜ ਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਨਖਾਹ ਵਾਲੀਆਂ ਨੌਕਰੀਆਂ ਮਿਲਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਦਾਜ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ।

- Inequality between boys and girls (AO2)
- Issue of dowries has greater impact on poorer elements of society (AO2)
- Financial burden of dowry system (AO2)
- Educational opportunities for girls have had an important impact (AO2)
- Government actions to deal with dowry issues (AO2)

6 marks out of 10 are awarded for language.

A03 – language

The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately. The student uses a reasonable range of vocabulary appropriate to the context and the task.

Examples of serious errors:

‘ਦਾਜ਼ ਨਾਲ ਪਰਵਾਰ ਲਈ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਬਣਾਇਆ ਹੈ।’

‘ਦਾਜ਼ ਦਾ ਮਸਲਾ ਨੇ ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ’ –It should be ‘ਦਾਜ਼ ਦੇ ਮਸਲੇ ਨੇ...।’

Many English words used: ਇਹ ਪਰੋਬਲੇਮ ਕੜੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਹ ਕਤਨ ਨਾਲ ਐਗਰੀ ਕਰਦਾ।

There are many minor errors.

5 out of 10 marks are awarded for the response.

In total, 12 marks (1+6+5) out of 30 marks are awarded.

Paper 3

Listening summary task

Question 04

Question 04

ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਸੰਖਿਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਇਸ ਤੋਂ ਅਛੂਤੇ ਨਹੀਂ ਰਹੇ, ਉਹ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮਾਂ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗੁਜ਼ਾਰਦੇ ਹਨ। ਡਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅਸਲੀਲ ਸਮੱਗਰੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਮੋਬਾਇਲ ਤੇ ਅਜਨਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਬਣਾ ਕੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ ਨਾਲ ਲੱਗਭਗ ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਲੱਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਅੱਜ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਮਾਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਮਝਾਉਣ ਕਿ ਟੈਲਨੋਲੋਜੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਵਰਤਣਾ ਹੈ। ਜਿਹੜੀ ਚੀਜ਼ ਮਾਪੇ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਕੋਲ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੇ ਅੱਖ ਜ਼ਰੂਰ ਰੱਖਣ।

0 4

ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ

ਰੇਡੀਓ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ ਵਾਰਤਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਸੁਣੋ ਅਤੇ ਸੰਖਿਪ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਵਾਰਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਸਮਝਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਬਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 90 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ :

- ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਅਸਰ **[3 marks]**
- ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ **[2 marks]**
- ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਸੁਝਾਅ **[2 marks]**

ਤੁਹਾਡੀ ਲਿਖੀ ਹੋਈ ਸੰਖਿਪ ਵਾਰਤਾ ਵਿੱਚ ਚੰਗੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪੰਜ ਅੰਕ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ।

ਜਿੱਥੇ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ।

[5 marks]

Student response

ਅੱਜ ਦੇ ਬੱਚੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਪਰ ਘੱਟ ਅਤੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਦੇਂਦੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗਲਤ ਚਿੱਜਾਂ ਦੇਖਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਨਾਬੀਆ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੀਵਨ ਪਰ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਅਸਰ ਹੈ। ਬੱਚੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਫੋਨਾਂ ਪਰ ਲਗੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਾਤ ਹੀ ਨੀ ਕਰਦੇ। ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਰਿਸ਼ਤੇ ਅਲੋਪ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਦੇ ਹੱਲ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕੀ ਟੈਕਨੋਲੋਜੀ ਦੀ ਸਹੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿੱਦਾ ਕਰਨੀ ਅਤੇ ਬਚਿਆਂ ਦੇ ਫੋਨ ਪਰ ਨਜ਼ਰ ਰੱਖਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

100 words

Mark scheme

Qu 04	Key idea	Mark	Notes
Bullet 1	<p>(Any three)</p> <ul style="list-style-type: none"> • ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ • ਪੜ੍ਹਾਈ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਘੱਟ ਦਿੰਦੇ ਹਨ • ਗਲਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹਨ • ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪੈ ਸਕਦੀ ਹੈ 	3	
Bullet 2	<ul style="list-style-type: none"> • ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਲਈ ਟਾਈਮ ਨਹੀਂ ਹੈ • ਆਪਸੀ ਦੂਰੀਆਂ ਵਧਦੀਆਂ ਹਨ 	2	Reject: ਪਰਿਵਾਰ ਤੇ ਅਸਰ ਪਿਆ ਹੈ
Bullet 3	<ul style="list-style-type: none"> • ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ • ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ 	2	

The marks for content (AO1) and language (AO3) are awarded independently. Long summaries will be marked for content (AO1) or language (AO3) only as far as the first natural break (usually the end of a sentence or main clause) between 90 and 100 words. Short summaries are not subject to an automatic penalty but in practice are unlikely to include all the required content points and will therefore be self-penalising.

The AO1 mark is awarded for content points which contain the required information, regardless of whether those points are expressed in the student's own words, or are partly or wholly lifted from the recording. However, no AO1 mark will be awarded for a content point where the student includes irrelevant material or copies inappropriately from the stimulus, eg by 'lifting' an element from the original which does not match the phrasing of the bullet point.* 'Lifted' language will not be eligible for credit when the AO3 mark is awarded.

***Generic example of ‘lifted’ language:**

1

Text includes *Having finished her studies, she became a doctor.*

Summary task includes the bullet point *What she did before becoming a doctor*

Correct answer is *She studied*

Student writes in response to that bullet point *Having finished her studies, she became a doctor*

No credit for AO1 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting.)

2

Text includes *... because computers will replace teachers*

Summary task includes the bullet point *Technological changes anticipated*

Correct answer is *Computers will replace teachers* or, to demonstrate successful manipulation, *Teachers will be replaced by computers*

Student writes in response to that bullet point *because computers will replace teachers*

No credit for AO1 because the response does not match the phrasing of the bullet point. (Also no credit for AO3 because of lifting).

Minor errors are defined as those which do not affect communication.

Serious errors are defined as those which adversely affect communication.

Minor errors include:

incorrect but close to correct spellings

incorrect singular/plural agreement.

Serious errors include:

incorrect verb forms

incorrect use of pronouns

missing or incorrect agreements of gender and adjectives.

Complex language includes:

use of pronouns of all types

tenses that support conceptual complexity

connectives supporting a range of subordinate clauses including those requiring subjunctive

constructions with verbs and verbs followed by infinitive with correct preposition

use of present and past participles.

Mark	AO3 quality of language marks in listening and reading summary tasks
5	The language produced is mainly accurate with only occasional minor errors. The student shows a consistently secure grasp of grammar and is able to manipulate complex language accurately where required by the task.
4	The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately where required by the task.
3	The language produced is reasonably accurate, but there are a few serious errors. The student shows a reasonable grasp of grammar and is sometimes able to manipulate complex language accurately where required by the task.
2	The language produced contains many errors. The student shows some grasp of grammar and is occasionally able to manipulate complex language accurately where required by the task.
1	The language produced contains many errors of a basic nature. The student shows little grasp of grammar and is rarely able to manipulate complex language accurately where required by the task.
0	The student produces nothing worthy of credit.

Indicative content

Summary 1: 90 words – AO3 5/5

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬੱਚੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਾੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਖਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਜਾਂ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਸਬੰਧ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੱਸਿਆ ਬਾਰੇ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੋਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਣ।

Summary 2: 90 words – AO3 4/5

ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਦੇ। ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਮਾੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇਖਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੈ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਰਕੇ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਮਾਪਿਆਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਸਿਖਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤ ਕਰਨ।

Summary 3: 90 words – AO3 3/5

ਬੱਚੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਨਟਰਨੈਟ ਤੇ ਉਹ ਗਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖਦੇ ਤੇ ਕਰਦੇ ਹੈ। ਗਲਤ ਗਲਾ ਕਰਕੇ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਫਸਦੇ ਹਾਂ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਪੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭੇਣ ਭਰਾ ਉਨਾ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਨ ਦੋਸਤੀ ਕਰਕੇ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਮਾਪਿਆਂ ਤਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਹੈ ਕਿ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਮਾੜਾ ਹਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਾ ਤਾਂ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਘੱਟ ਕਰਨ ਅਤੇ ਠਕਿ ਕਰਨ।

Summary 4: 90 words – AO3 2/5

ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਵਰਤਦੇ ਹਾ ਤੇ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਕਰਦੇ। ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਕਰ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਗਦੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਖਦੇ ਅਤੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾ। ਗਲਤ ਗਲਾ ਕਰਦੇ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਦੇਖ ਕੇ ਫੇ ਖਤਰਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਘਰ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਪੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਨ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਪਣ ਪਰਾ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਨ ਕਰਕੇ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਸਾਰੇਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਮਾੜਾ ਹਾ ਅਤੇ ਮਾਂ ਪੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਾ ਮੋਬਾਇਲ ਤੇ ਗਦੀਆ ਚੀਜ਼ਾ ਨਹਮਿ ਦਕਦਾ ਤਾਂ ਦਸਣੇ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਅਤੇ ਠਕਿ ਵਰਤ ਕਰਨ।

Summary 5: 90 words – AO3 1/5

ਮੋਬਾਇਲ ਪੰਜਾਬ ਫੋਨ ਵਿੱਚ ਹਾ ਵਰਤਦੇ ਤੇ ਸਮਾਂ ਕਰਦੇ ਖਰਾਬ। ਨੁਕਸਾਨ ਕਰਕੇ ਪੜ੍ਹਾਈ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਉਹ ਦੇਖਦੇ ਗਦੀਆਂ ਖਰਾਬ ਅਤੇ ਹੋ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਾਂਦੇ ਹਾ। ਸਾਰੇ ਜਣੇ ਗਲਤ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਤੇ ਗਲਾ ਕਰਦੇ ਸ਼ਲੀਲ ਦੇਖ ਕੇ ਫੇ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹਾਂ। ਮਾਂ ਪੇ ਨਾਲ ਗੱਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕਰਨ ਨਹੀਂ ਪਣ ਪਰਾ ਨਾਲ ਲੜਦੇ ਹਨ। ਸਾਰੇਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਣਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਮਾੜਾ ਹਾ ਅਤ ਬਦ ਕਰਨ ਕਹਿਣਾ ਮਾਂ ਪੇ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਆ ਮੋਬਾਇਲ ਤੇ ਚੀਜ਼ਾ ਗਦੀਆ ਨਹਮਿ ਦਕਦਾ ਤਾਂ ਦਸਣੇ ਕਿ ਉਹ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਨਾ ਕਰਨ ਨਹੀ ਤਾ ਮੋਬਾਇਲ ਫੋਨ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦਾ।

Commentary

A01 – content

The student's response satisfies the criteria in all 3 bullet points, therefore, 7 out of 7 (3+2+2) marks are awarded.

A03 – quality of language

The language produced is generally accurate, but there are some minor errors. The student shows a generally good grasp of grammar and is often able to manipulate complex language accurately where required by the task.

4 out of 5 marks are awarded for the quality of language.

Translation into target language

0 5 ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਸਲੇ

ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਰਸਾਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਵਾਰਤਾ ਪੜ੍ਹੋ।

ਮਹਾਨ ਮੰਦਵਾੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਇੰਨੇ ਖਰਾਬ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਲਈ ਤਰਸ ਰਹੀ ਹੈ। ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਕੇ ਕਈ ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਈ ਬੁਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿੱਚ ਪੈ ਕੇ ਜੁਰਮੀ ਵਿਹਾਰ ਅਪਣਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਗੌਰ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਮਿਲੇ ਤੇ ਉਹ ਗਰੀਬੀ ਤੋਂ ਬਚ ਸਕਣ।

Question 05

When they are around the age of twenty, young Panjabis are at a key stage in their lives as they transition into adulthood and take their place in Panjabi society. The Great Recession has focused the attention of many politicians on the challenges these young people face when entering employment. Unemployment can mean that young Panjabis are at greater risk of poverty and they can even become involved in criminal behaviour as a consequence. All young people should be encouraged to participate in the politics of their own country so that their voice can be heard.

ਬੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਦੁਆਲੇ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਜਵਾਨ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਅਪਣੀ ਜਗਾ ਬਣਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮਹਾਨ ਮੰਦਵਾੜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੀਡਰਾਂ ਦਾ ਦਿਆਨ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ ਤੇ ਗਰੀਬ ਹੋਈ ਜਾਂਦੇ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲਤ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਏ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਸਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਕੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕੇ।

[10 marks]

Mark scheme

Guidance on level of accuracy in translations into the target language

Errors of spelling

Errors of spelling will not be tolerated.

Verb endings and verb forms must be correct.

Alternative answers

Alternative answers offered by the candidate – even if one is in brackets – will be rejected unless both answers are correct.

A successful translation

A successful translation is one which includes each element of the text to be translated and where there is no omission or paraphrase.

Repeated errors

Where a candidate repeats the same error within a question, no further penalty will be imposed in awarding the mark.

Qu			
Box		Accept	Reject
5	The table below shows the type of answer that is acceptable for each section of the text. Award one tick per correct section then use the conversion grid to award a total of 10 marks.		
1	When they are around	ਲਗਭਗ	
2	the age of twenty	ਵੀਹ ਸਾਲ ਦੇ	
3	young Panjabis	ਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ	ਲੋਕ
4	are at a key stage	ਮੁੱਖ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ	
5	in their lives	ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ	
6	as they transition into adulthood	ਜਦ ਉਹ ਬਾਲਗ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ	ਵੱਡੇ
7	and take their place	ਆਪਣਾ ਸਥਾਨ ਹਾਸਲ ਕਰਦੇ ਹਨ	
8	in Panjabi society.	ਪੰਜਾਬੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ	
9	The Great	ਮਹਾਨ	ਮੰਦਾ
10	Recession	ਮੰਦਵਾੜੇ	

11	has focused the attention	ਨੇ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ	
12	of many politicians	ਕਈ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦਾ	ਲੀਡਰ
13	on the challenges	ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੱਲ	ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ
14	these young people face	ਇਨ੍ਹਾਂ ਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ	
15	when entering employment.	ਜਦੋਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਦੇ ਹਨ	
16	Unemployment can mean	ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਕਰਕੇ	
17	that young Panjabis	ਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ	
18	are at a greater risk	ਜ਼ਿਆਦਾ ਜੋਖਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ	ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ
19	of poverty	ਗਰੀਬੀ ਵਿੱਚ ਪੈਣ ਦਾ	
20	and they can even become involved	ਅਤੇ ਉਹ ਸ਼ਾਮਲ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ	
21	in criminal behaviour as a consequence.	ਜ਼ਰਮੀ ਵਿਹਾਰ ਵਿੱਚ	ਬੁਰੇ
22	All young people	ਸਾਰੇ ਜਵਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ	ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ
23	should be	ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ	ਦੱਸਣਾ
24	encouraged	ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ	
25	to participate	ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ	
26	in the politics of	ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ	
27	their own country	ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ	
28	so that	ਤਾਂ ਕਿ	
29	their voice	ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ	ਅਵਾਜ਼
30	can be heard.	ਸੁਣੇ ਜਾ ਸਕਣ	

Commentary

The student has translated 13 points correctly out of 30. The correct points are: 1-3, 7-11, 19, 22, 27, 28 and 16 and 17 are partly correct.

When you convert these points to marks, the student is awarded 4 marks out of 10. Many challenging words and phrases are omitted such as:

4; ਮੁੱਖ ਪੜਾਅ ਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ

6; ਬਾਲਗ

12; ਸਿਆਸਤਦਾਨ

13; ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਵੱਲ

16; ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

18: ਜ਼ਿਆਦਾ ਜ਼ੋਖਮ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

24; ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ

26; ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ

29; ਉਨਾਂਦੇ ਵਿਚਾਰ

Conversion grid	
Number of ticks	Mark
28-30	10
25-27	9
22-24	8
19-21	7
16-18	6
13-15	5
10-12	4
7-9	3
4-6	2
1-3	1
0	0

Notes

Notes

Contact us

T: 01423 534381

E: mfl@aqa.org.uk

aqa.org.uk